

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ Ordonanță de urgență privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național
Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ
<p>1. Descrierea situației actuale</p> <p>a) În prezent, la nivel național, politica macroprudențială, respectiv responsabilitatea menținerii stabilității sistemului financiar în ansamblu nu este reglementată, în mod explicit, în legislația internă. Supravegherea sistemului financiar național este una din atribuțiile Băncii Naționale a României, pentru sectorul instituțiilor de credit, precum și o atribuție a Autorității de Supraveghere Financiară, pentru sectorul pieței de capital, al asigurărilor și al pensiilor private. Legislația ce guvernează activitatea celor două autorități de supraveghere naționale cuprinde prevederi referitoare la obligația menținerii stabilității financiare la nivelul fiecărui sector supravegheat, competența exclusivă în domeniul menținerii stabilității sistemului financiar în ansamblu nefiind conferită unei autorități.</p> <p>b) În practica curentă, în majoritatea țărilor din Uniunea Europeană, sarcina asigurării stabilității financiare este împărțită între ministerul de finanțe, banca centrală și autoritatea/autoritățile de supraveghere financiară. În scopul promovării unei cooperări eficiente între aceste instituții, implementarea unui cadru formal de coordonare a politicilor de stabilitate financiară este imperios necesară, rezultantă directă a unui număr de factori externi și interni:</p> <p>i) factori externi – efect imediat al reformei sistemului financiar european:</p> <ul style="list-style-type: none">• Modificări în structura instituțională europeană: în data de 24 noiembrie 2010 a intrat în vigoare <i>Regulamentul UE nr. 1092/2010 al Parlamentului European și al Consiliului privind supravegherea macroprudențială la nivelul Uniunii Europene și de înființare a unui Comitet european pentru risc sistemic.</i>• Înființarea Comitetului European pentru Risc Sistemic a fost una dintre măsurile adoptate la nivelul Uniunii Europene ca răspuns la criza financiară globală. Comitetul răspunde de supravegherea macroprudențială a sistemului financiar în Uniune, pentru a contribui la prevenirea sau reducerea riscurilor sistemice la adresa stabilității financiare a Uniunii. Comitetul contribuie la buna funcționare a pieței interne, garantând astfel o contribuție sustenabilă a sectorului financiar la creșterea economică.• Întărirea politicilor de stabilitate financiară la nivel european prin asumarea unor noi obiective: obiectivul politicii macroprudențiale este de a contribui la salvagardarea stabilității sistemului financiar în ansamblu, inclusiv prin consolidarea capacității acestuia de a rezista la șocuri și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice, asigurând pe această cale o contribuție sustenabilă a sectorului financiar la creșterea economică.• Modificări în portofoliul de responsabilități ale autorităților europene pentru o implementare mai eficientă a deciziilor la nivel european și național: Comitetul European pentru Risc Sistemic are dreptul de a emite avertizări cu privire la riscurile sistemice considerate a fi semnificative și poate face recomandări pentru acțiuni de remediere ca răspuns la riscurile identificate. Avertizările și recomandările emise de Comitet pot fi adresate Uniunii în ansamblu, unuia sau mai multor state membre, uneia sau mai multor autorități europene de supraveghere financiară sau uneia sau mai multor autorități naționale de supraveghere financiară. Destinatarii recomandărilor sunt obligați să informeze Comitetul cu privire la acțiunile întreprinse drept răspuns la recomandare sau să ofere explicații în cazul în care nu

au adoptat astfel de acțiuni.

- Măsuri concrete privind definirea și implementarea eficientă a politicilor macroprudențiale la nivel național: în data de 22 decembrie 2011, Consiliul General al Comitetului European pentru Risc Sistemic a adoptat *Recomandarea privind mandatele macroprudențiale ale autorităților naționale (CERS/2011/3)*. Recomandarea este adresată tuturor statelor membre și a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 41 din 14 februarie 2012.

ii) factori interni – efect al necesității de adaptare a instituțiilor și politicilor naționale:

- Continuarea îndeplinirii angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare la Uniunea Europeană (semnat de România în luna aprilie 2005), în ceea ce privește obligativitatea alinierii cadrului legal și instituțional național la legislația europeană.
- Alinierea la noile practici instituționale europene în domeniul financiar: România, alături de toate statele membre, a primit solicitarea, din partea Comitetului European pentru Risc Sistemic, să desemneze prin legislația națională o autoritate responsabilă cu aplicarea politicilor macroprudențiale. De asemenea, recomandarea conține principii directe cu privire la: obiectivul politicii macroprudențiale, aranjamentele instituționale, atribuțiile, prerogativele și instrumentele macroprudențiale, transparență și răspundere, independență.
- Asigurarea unui cadru legal adecvat la nivel național pentru implementarea deciziilor adoptate la nivelul Uniunii Europene: Comitetul European pentru Risc Sistemic motivează emiterea recomandării prin faptul că eficiența politicii macroprudențiale depinde de existența unui cadru legal adecvat, atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul fiecărui stat membru, întrucât adoptarea măsurilor necesare în vederea menținerii stabilității financiare este o responsabilitate a autorităților naționale, iar Comitetul European pentru Risc Sistemic nu dispune de competența legală de a implementa instrumente macroprudențiale la nivel național.

Reforma sistemului financiar european este un proces care trebuie privit într-o continuă și rapidă dinamică, având în vedere celeritatea cu care se înregistrează schimbările la nivel legislativ, instituțional și operațional pe plan european în ultima perioadă de timp. Marea majoritate a statelor membre au modificat sau iau în considerare modificarea cadrului legislativ și instituțional național de implementare a deciziilor europene, în scopul asigurării unei coordonări cât mai eficiente a conducerii politicilor privind stabilitatea financiară națională și europeană.

c) În acest context, este necesară adoptarea de măsuri de ordin legislativ care să reflecte capacitatea de adaptare și ajustare a instituțiilor și a politicilor naționale ca răspuns la deciziile europene și ca modalitate de asumare a responsabilității de stat membru al Uniunii Europene.

d) Adoptarea prezentului proiect de act normativ în regim de urgență se impune pentru a asigura implementarea la nivel național, în termenul limită prevăzut, a *Recomandării Comitetului European pentru Risc Sistemic din 22 decembrie 2011 privind mandatul macroprudențial al autorităților naționale (CERS/2011/3)*, potrivit căreia statele membre trebuie să desemneze, să stabilească prerogativele și să asigure cadrul legal necesar pentru organizarea și funcționarea unei autorități naționale căreia îi sunt încredințate atribuții în domeniul politicii macroprudențiale.

Statele membre au obligația de a implementa prevederile recomandării Comitetului European pentru Risc Sistemic. Până la data de 30 iunie 2013, statele membre ar fi trebuit să transmită Comitetului un raport cu privire la modalitatea de implementare a prevederilor recomandării.

În acest context, adoptarea măsurilor de natură legislativă pentru înființarea Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială este necesar să fie realizată cu celeritate astfel încât să fie asigurate condițiile necesare pentru organizarea și operaționalizarea organismului însărcinat cu prerogative în domeniul politicii macroprudențiale.

2. Schimbări preconizate

Conform recomandării Comitetului European pentru Risc Sistemic, responsabilitatea conducerii politicii macroprudențiale poate fi încredințată fie unei singure instituții, fie unui consiliu format din autoritățile ale căror acțiuni au un impact semnificativ asupra stabilității financiare la nivel național.

Astfel, având în vedere funcția de autoritate națională de supraveghere financiară deținută de Banca Națională a României și de Autoritatea de Supraveghere Financiară, precum și rolul Ministerului Finanțelor Publice în menținerea unui mediu macroeconomic stabil, cu efecte pozitive asupra stabilității financiare, prezentul proiect de ordonanță de urgență prevede înființarea unui Comitet Național pentru Supraveghere Macroprudențială, ce reunește în componența sa aceste autorități. Comitetul, fără personalitate juridică, va avea rolul de a asigura coordonarea supravegherii macroprudențiale la nivel național. De asemenea, prezentul proiect de ordonanță de urgență stipulează obligativitatea menținerii independenței Băncii Naționale a României, conform art. 130 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în ceea ce privește deciziile privind politica macroprudențială.

Obiectivul fundamental al Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială este menținerea stabilității financiare, inclusiv prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista la șocuri și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice. Proiectul stabilește atribuțiile Comitetului, acestea vizând elaborarea strategiei privind politica macroprudențială, analiza informațiilor disponibile și identificarea riscurilor la adresa stabilității financiare, identificarea instituțiilor de importanță sistemică, emiterea de recomandări și avertizări în vederea prevenirii sau diminuării riscurilor și monitorizarea implementării acestora, precum și monitorizarea implementării recomandărilor emise de Comitetul European pentru Risc Sistemic. În plus, Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială este responsabil și de coordonarea gestiunii crizelor financiare.

În cazul în care sunt identificate riscuri la adresa stabilității financiare, Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială poate emite recomandări și avertizări privind riscurile. Destinatarii recomandărilor sunt fie autoritățile de supraveghere financiară microprudențială, fie guvernul României. În urma primirii unor astfel de recomandări sau avertizări, destinatarii trebuie să adopte măsurile recomandate sau să întreprindă acțiuni în vederea diminuării riscurilor asupra cărora au fost avertizați, în caz contrar fiind necesară oferirea de explicații cu privire la lipsa de acțiune.

În consens cu atribuțiile legate de supravegherea macroprudențială, Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială îi sunt conferite responsabilități pe linia coordonării gestiunii crizelor financiare, în sensul identificării măsurilor necesare în vederea reducerii riscului de contaminare în cazul unui impact sistemic al eventualelor dificultăți cu care se pot confrunta participanții la piața financiară.

Organismul decizional al Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială este Consiliul general. Acest consiliu este format din 8 membri, respectiv: guvernatorul, prim-viceguvernatorul și economistul șef al băncii centrale, președintele și prim-vicepreședintele Autorității de Supraveghere Financiară, trei reprezentanți ai Ministerului Finanțelor Publice cu rang de ministru sau secretar de stat.

Guvernatorul Băncii Naționale a României va avea drept de veto. Având în vedere responsabilitățile Fondului de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar în procesul de soluționare a situației instituțiilor de credit aflate în dificultate, directorul acestei instituții va participa la întrunirile Comitetului, dar nu va avea drept de vot.

Această structura a organismului decizional este propusă pentru a asigura conformarea la recomandarea CERS/2011/3, potrivit căreia banca centrală trebuie să dețină un rol major în domeniul politicii macroprudențiale. Astfel, în contextul în care fiecare membru al Consiliului general are dreptul la un vot, nicio decizie contrară poziției Băncii Naționale a României nu va putea fi adoptată.

Structura organizatorică a Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială mai cuprinde două comitete de natură tehnică, respectiv Comitetul tehnic privind riscul sistemic și Comitetul tehnic privind gestiunea crizelor financiare, rolul acestora fiind de a sprijini activitatea Consiliului general, prin elaborarea de analize și propunerea de măsuri în vederea îndeplinirii obiectivului fundamental al Comitetului. Banca Națională a României asigură Secretariatul Comitetului.

În concordanță cu prevederile recomandării CERS/2011/3 privind transparența și răspunderea, Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială trebuie să publice coordonatele strategiei sale de politică macroprudențială, precum și recomandările și avertizările emise, cu excepția cazului în care această acțiune poate avea repercusiuni la adresa stabilității financiare.

Recomandarea CERS/2011/3 prevede că autoritatea macroprudențială națională trebuie să răspundă în fața Parlamentului național. În acest sens, potrivit proiectului prezentei ordonanțe de urgență, Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială întocmește un raport anual, care este susținut de Președintele acestuia în ședința comună a celor două camere ale Parlamentului României, fără a fi supus votului.

Potrivit Recomandării CERS/2011/3, statele membre trebuie să asigure protecția legală a autorității macroprudențiale și a personalului său. În acest sens, similar dispozițiilor existente în actele normative care guvernează statutul autorităților de supraveghere micro-prudențială a entităților care funcționează în sistemul financiar, proiectul prezentei ordonanțe de urgență prevede că membrii Comitetului Național pentru Supravegherea Macroprudențială, precum și persoanele care au lucrat sau lucrează pentru sau în legătură cu activitatea acestuia, nu răspund civil sau penal pentru îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii oricărui act sau fapt în legătură cu exercitarea, în condițiile legii, a atribuțiilor de supraveghere macroprudențială, cu excepția cazului în care se dovedește că au acționat cu rea-credință și cu neglijență gravă.

În vederea respectării prevederilor Recomandării CERS/2011/3 privind independența politicii macroprudențiale, prezentul proiect de act normativ prevede că, în îndeplinirea obiectivului fundamental, Comitetul Național pentru Supraveghere Macroprudențială și membrii Consiliului general nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea niciunei autorități, instituții sau organism public ori privat.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

Proiectul de act normativ are un impact pozitiv asupra mediului macro-economic, întrucât o politică macroprudențială eficientă contribuie la menținerea stabilității financiare, prin reducerea acumulării de riscuri și scăderea impactului ciclului economic asupra activității agenților economici. În acest fel, se asigură o contribuție sustenabilă a sectorului financiar la creșterea economică.

1¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Implementarea cerințelor suplimentare de capital pentru eventualele instituții de credit de importanță sistemică ar putea duce la creșterea costurilor lor marginale de finanțare, reducându-se astfel avantajul competitiv pe care acestea l-ar avea datorită garanției implicite de sprijin financiar public în caz de criză.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ are un impact pozitiv asupra mediului de afaceri, întrucât stabilitatea financiară asigură un cadru economic prielnic implementării strategiilor de afaceri, diminuând probabilitatea apariției factorilor economici exogeni cu impact negativ. În același timp, proiectul de act normativ ar putea crește costurile de funcționare ale participanților la sistemul financiar, datorită eventualelor necesități de raportare ce ar putea fi generate de recomandările Comitetului. De asemenea, o creștere a costurilor de finanțare ale participanților la sistemul financiar ar putea fi generată de implementarea eventualelor recomandări ale Comitetului privind cerințe de capital majorate.

3. Impactul social

Proiectul de act normativ are un impact social pozitiv întrucât stabilitatea financiară este un bun public de care beneficiază fiecare cetățean. O politică macroprudențială eficientă contribuie la diminuarea probabilității de apariție a crizelor financiare. Menținerea stabilității financiare și implicit a unui cadru macroeconomic stabil, are un impact pozitiv prin reducerea magnitudinii etapelor de creștere economică redusă sau negativă, diminuarea șomajului, asigurarea accesului la

<p>finanțare. În același timp, creșterea costurilor participanților la sistemul financiar ar putea fi transferată utilizatorilor de servicii financiare.</p>
<p>4. Impactul asupra mediului Proiectul de act normativ nu are un astfel de impact.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat Proiectul de act normativ nu are un astfel de impact.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare</p>
<p>1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Actul normativ nu necesită operarea altor modificări legislative.</p>
<p>2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie Prezentul proiect de act normativ asigură implementarea la nivel național a <i>Recomandării Comitetului European pentru Risc Sistemic privind mandatele macroprudențiale ale autorităților naționale (CERS/2011/3)</i>. La nivelul Uniunii Europene nu există acte legislative în materie.</p>
<p>3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Nu este cazul.</p>
<p>4. Decizii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu au fost identificate.</p>
<p>5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente Nu este cazul.</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 6-a Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, instituite de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ a fost supus procedurii de consultare a Băncii Centrale Europene conform Deciziei Consiliului 98/415/CE cu privire la consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale în legătură cu proiectele de acte normative. Au fost consultate Banca Națională a României și Autoritatea de Supraveghere Financiară .</p> <p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Banca Națională a României este autoritatea cu competențe de reglementare și supraveghere pentru sectorul instituțiilor de credit. Autoritatea de Supraveghere Financiară asigură supravegherea sistemului financiar național pentru sectorul pieței de capital, al asigurărilor și al pensiilor private.</p> <p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative – nu este cazul</p> <p>4. Consultările desfășurate în cadrul cadrului consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente – nu este cazul</p> <p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Curtea de Conturi e) Consiliul Concurenței <p>Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ.</p> <p>6 Alte informații:</p>

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea
proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ
În conformitate cu prevederile Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de Internet a Ministerului Finanțelor Publice, în vederea acordării posibilității cetățenilor și reprezentanților societății civile de a formula propuneri și observații.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Proiectul de act normativ nu are astfel de impact/efecte.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului – înființarea de noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Proiectul de act normativ prevede înființarea Comitetului Național pentru Supraveghere Macroprudențială, ca structură fără personalitate juridică, din care fac parte Banca Națională a României, Autoritatea de Supraveghere Financiară și Ministerul Finanțelor Publice, cu rol de coordonare în domeniul supravegherii macroprudențiale.

2. Alte informații

După adoptare, proiectul de act normativ va intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Față de cele de mai sus, supunem aprobării proiectul de Ordonanță de urgență privind supravegherea macroprudențială a sistemului financiar național, prezentat alăturat.

VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE

DANIEL CHIȚOIU

LIVIU VOINEA
MINISTRUL DELEGAT PENTRU BUGET

Avizăm favorabil,

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
GUVERNATOR

MUGUR ISĂRESCU

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
MINISTRU

TITUS CORLĂȚEAN

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE
FINANCIARĂ
PREȘEDINTE

DAN RADU RUȘANU

MINISTRUL JUSTIȚIEI
MINISTRU

ROBERT MARIUS CAZANCIUC

